

Sygn. akt III Ca 643/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie
następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Mieczysław H. Kamiński (sprawozdawca)

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś

Sędzia SO Tomasz Białka

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2014r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa G. M.

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 18 września 2014 r., sygn. akt I C 236/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt III Ca 643/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Gorlicach zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda G. M. kwotę 23 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2011 r. co do kwoty 12 000 zł oraz od dnia 7 marca 2014r. co do kwoty 11000 zł wszystko do dnia zapłaty, oddalając powództwo jedynie w zakresie terminu zasądzenia odsetek od kwoty 11 000 zł, albowiem powód domagał się ich zasądzenia od dnia 29 stycznia 2014r., to jest od daty rozszerzenia powództwa, a zostały one przyznane od dnia 7 marca 2014 r., to jest po upływie terminu przysługującego pozwanemu na likwidację zgłoszonej szkody. W wyniku takiego rozstrzygnięcia koszty procesu zostały przyznane powodowi na podstawie art. 100 k.p.c., a Sąd Rejonowy nakazał również ściągnięcie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Gorlicach) stosownych kwot tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony oraz tytułem wydatków tymczasowo wyłożonych ze środków Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że dnia 3 lipca 2011 r. w miejscowości M., doszło do wypadku drogowego. Kierujący samochodem marki H. (...) o nr rej. (...) G. W. poruszając się drogą wojewódzką od strony M. w kierunku G., przekroczył dozwoloną administracyjnie prędkość i nie dostosował techniki i taktyki jazdy do panujących warunków drogowych. W wyniku tego na łuku drogi w lewo stracił panowanie nad pojazdem, zjechał z jezdni i uderzył w przepust drogowy, a następnie po odbiciu się samochodu od przepustu, uderzył w przydrożne drzewo. Na skutek wypadku pasażerowie pojazdu - G. M., K. W. i T. W. doznali obrażeń ciała, które spowodowały u nich naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni, natomiast R. G. poniósł śmierć na miejscu.

G. W. za popełnienie tego czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. i art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorlicach z dnia 9 września 2012 r., sygn. akt II K 326/12, na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na trzyletni okres próby. Wymierzono mu także grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł oraz orzeczono wobec niego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na 2 lata.

W wyniku wypadku powód doznał obrażeń głowy i kręgosłupa, to jest złamania wyrostka poprzecznego prawego kręgu L3, co wymagało leczenia szpitalnego przez okres 3 dni. Skutkami wypadku stwierdzonymi u powoda są widoczne szpecące blizny powłoki czaszki, które wymagały pewnych zabiegów medycznych (usunięcie guzka blizny) oraz ograniczenie ruchomości kręgosłupa lędźwiowego. Skutki te zostały przez biegłych ocenione na 15 % trwałego uszczerbku na zdrowiu.

W trakcie jazdy samochodem powód zajmował miejsce z tyłu, na siedzeniu, gdzie zamontowany był pas bezpieczeństwa biodrowo-ramienny, którego powód nie zapiął. W momencie uderzenia samochodu w przepust powstała największa siła przemieszczająca ciała osób jadących pojazdem. W tej fazie wypadku doszło do obrażeń u powoda oraz jego wypadnięcia przez otwór w przedniej szybie. Sąd wskazał, że na podstawie przekonującej opinii biegłych z zakresu badania wypadków drogowych należało uznać, iż przy zapiętych pasach bezpieczeństwa mogło również dojść do obrażeń głowy z objawami wstrząśnienia mózgu oraz obrażeń kręgosłupa takich jak u powoda stwierdzono, albowiem uczestniczył on we wszystkich opisanych przez biegłych fazach wypadku, co przy jego dużym wzroście stanowiło znaczne zagrożenie. Stąd też, kierując się tą opinią, Sąd Rejonowy nie przyjął przyczynienia się powoda do powstania skutków wypadku z powodu niezapiętych pasów bezpieczeństwa.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo jest uzasadnione. W ocenie Sądu winę za wypadek, w którym powód doznał obrażeń ciała ponosi kierujący pojazdem G. W., zatem pozwany na podstawie art. 822 k.c. w zw. z art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152, z późn. zm.) w zw. z art. 436 § 1 k.c. jest zobowiązany do naprawienia wyrządzonej powodowi szkody. W tych okolicznościach Sąd Rejonowy stwierdził, iż kwota 30.000 zł zadośćuczynienia, jest dla powoda adekwatna do rozmiaru doznanej przez niego krzywdy i jest to kwota umiarkowana, utrzymana w rozsądnych granicach, uwzględniająca intensywność naruszeń oraz odczuwalnych dolegliwości bólowych, jak również trwałość skutków. Uwzględnia ona bowiem konieczność znoszenia przez powoda bólu o mniejszym natężeniu, faktyczny uszczerbek na zdrowiu będący następstwem wypadku wynoszący 15%, niedogodności w związku z koniecznością poddania się zabiegowi usunięcia guzka blizny, pobytem w szpitalu, koniecznością zażywania leków. W związku z tym, skoro pozwany wypłacił powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 7000 zł, Sąd Rejonowy zasądził łącznie kwotę 23 000 zł.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany zaskarżając orzeczenie w pkt I, III i IV i zarzucając:

naruszenie prawa materialnego:

- art. 362 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c., w zw. z art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. i art. 35 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152, z późn. zm.) poprzez przyjęcie, iż powód nie przyczynił

się do zwiększenia rozmiarów szkody pomimo niezapięcia pasów bezpieczeństwa, co winno prowadzić do obniżenia zasądzonego świadczenia;

- art. 445 § 1 k.c. poprzez zasądzenie dodatkowej kwoty tytułem zadośćuczynienia, pomimo, iż ustalona kwota łączna jest rażąco wygórowana w stosunku do doznanej przez powoda krzywdy.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie kosztów postępowania, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia dotyczące wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności. Ustalenia te znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym zebranym w sprawie, a ich ocena dokonana została prawidłowo i wszechstronnie. Sąd Okręgowy podziela wszystkie poczynione ustalenia, przyjmując je za podstawę własnych rozważań. Poczynione ustalenia nie zostały zresztą zakwestionowane w apelacji, albowiem nie podniesiono w niej żadnych naruszeń prawa procesowego. W związku z tym ocena nie budzi zastrzeżeń Sądu II instancji i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie zachodzi wskazywane w apelacji naruszenie przepisów art. 362 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c., w zw. z art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. i art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

Wskazać należy, że instytucja przyczynienia się służy miarkowaniu wysokości zadośćuczynienia w sytuacji, w której poszkodowany swoim zachowaniem doprowadza do zwiększenia szkody. Pozwala ona zmniejszyć należną pokrzywdzonemu rekompensatę o stopień, w jakim przyczynił się on do powstania negatywnych następstw zdarzenia. Przepis artykułu 362 k.c. stanowi, że w sytuacji, gdy poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. O przyczynieniu się poszkodowanego mówimy zaś wówczas, gdy w rozumieniu przyjętego w art. 361 k.c. związku przyczynowego, jego zachowanie może być uznane za jedno z ogniw prowadzących do ostatecznego skutku w postaci szkody – a jednocześnie za przyczynę konkurencyjną do przyczyny przypisanej osobie odpowiedzialnej, bowiem skutek następuje tutaj przez współdziałanie dwóch przyczyn, z których jedna „pochodzi” od zobowiązanego do naprawienia szkody, a druga od poszkodowanego. W sytuacji zaistnienia przyczynienia się poszkodowanego może więc dojść do obniżenia odszkodowania. Podkreślenia wymaga i to, że stwierdzenie przyczynienia, pomimo że jest konieczne do obniżenia odszkodowania, nie jest do tego wystarczające – nie prowadzi bowiem do niego automatycznie. Konsekwencją stwierdzenia współprzyczynienia jest jedynie powinność badania okoliczności decydujących o tym, czy zmniejszenie odszkodowania winno w ogóle nastąpić. Tak więc obowiązkiem sądu, który stwierdził przyczynienie poszkodowanego, nie jest zmniejszenie odszkodowania, lecz dokonanie analizy pod kątem zbadania zasadności i skali ewentualnego obniżenia odszkodowania (por. wyrok SN z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08).

Okolicznością bezsporną jest, że powód na skutek wypadku, któremu uległ w dniu 3 lipca 2011 r., oprócz innych pomniejszych urazów, doznał m. in. obrażeń głowy i kręgosłupa poprzez złamanie wyrostka poprzecznego prawego kręgu L3. Skutkiem obrażeń głowy u powoda są szpecące blizny powłoki czaszki, które wymagały pewnych zabiegów medycznych oraz ograniczenie ruchomości kręgosłupa lędźwiowego ocenione przez biegłych na 15 % trwałego uszczerbku na zdrowiu. Pozwany wywodzi, że gdyby powód miał zapięte pasy bezpieczeństwa, nie doszłoby u niego do takich właśnie obrażeń. Sąd Okręgowy argumentacji takiej nie podziela. W ocenie Sądu II instancji, brak podstaw

do obliczania wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia wyłącznie w oparciu, o nie wykazane dowodowo, założenie pozwanego, że gdyby powód zapiął pasy, nie doszłoby do złamania wyrostka kręgosłupa oraz obrażeń głowy. Powołani w sprawie biegli sądowi oceniając tę sytuację również hipotetycznie, jak to czyni pozwany, nie byli w stanie z całą pewnością wykluczyć wystąpienia określonych następstw wypadku, w sytuacji gdyby powód dochował pod tym względem należytej staranności. Podkreślali też, że nie sposób przewidzieć jakich dodatkowych uszkodzeń doznałby powód, mając zapięte pasy i czy nie byłyby to urazy groźniejsze. Wszelkie wywody na ten temat mieszczą się zatem w kategoriach prawdopodobieństwa i brak podstaw do dokonywania na ich podstawie jakichkolwiek ustaleń. Z opinii biegłych wynika jednak, że nie można wykluczyć tego, aby powód mając zapięte pasy bezpieczeństwa uniknął takich samych obrażeń. Biegły wskazał również, że należy przy tym mieć na uwadze przebieg zdarzenia oraz wzrost powoda, który w przypadku zapiętych pasów uczestniczyłby we wszystkich fazach wypadku. Gdyby zaś powód nie wypadł wcześniej z samochodu, z pewnością byłby narażony na inne działania sił i elementów karoserii, których obecnie przewidzieć się nie da. Taka ocena uprawniała Sąd Rejonowy, przy uwzględnieniu dokonanych na wstępie wywodu zastrzeżeń, do uznania braku podstaw przyjęcia przyczynienia się powoda do powstania skutków wypadku. Jeśliby nawet przyjąć istnienie przyczynienia, jak domaga pozwany, to zdaniem Sądu Okręgowego, w tych okolicznościach sprawy nie zachodzą podstawy do obniżenia zadośćuczynienia, albowiem nie wykazano, iż powód swym działaniem spowodował zwiększenie zakresu doznanych urazów.

W ocenie Sądu Okręgowego, wbrew podniesionym w apelacji zarzutom, w sprawie nie doszło również do naruszenia art. 445 § 1 k.c. z uwagi na przyjętą wysokość zadośćuczynienia. W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przyznanie zadośćuczynienia ma stanowić rekompensatę negatywnych doznań psychicznych w postaci krzywd i cierpień wywołanych czynem niedozwolonym. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że biorąc pod uwagę 15% trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda, zasadnym jest ustalenie wysokości zadośćuczynienia na poziomie 30.000 zł.

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można zgodzić się z zarzutem skarżącego, by ustalone przez Sąd I instancji na kwotę 30.000 zł zadośćuczynienie, było rażąco wygórowane. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, zasądzone zadośćuczynienie w żadnym wypadku nie może być uznane za przekraczające rozmiar krzywdy. Przy ocenie rozmiaru doznanej krzywdy należy wziąć pod rozwagę całokształt okoliczności, w tym rodzaj poniesionych przez poszkodowanego obrażeń i rozmiar związanych z nimi cierpień fizycznych i psychicznych, ich nasilenie i czas trwania, nieodwracalność następstw wypadku, kalectwo i jego stopień, oszczędzenie, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, wiek poszkodowanego, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową, konieczność korzystania ze wsparcia bliskich oraz inne czynniki podobnej natury. Mierzenie krzywdy wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowi niedopuszczalne uproszczenie nieznajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 k.c. Zadaniem Sądu jest indywidualne określenie stopnia krzywdy doznanej przez osobę pokrzywdzoną i podjęcie próby przełożenia jej na określoną wartość finansową.

W kontekście powyższego, zdaniem Sądu Okręgowego, nie można stwierdzić by zadośćuczynienie ustalone w wysokości 30.000 zł było rażąco zbyt wysokie. Jak podkreśla się w orzecznictwie, dla właściwego spełnienia swej funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienie nie może być symboliczne i przedstawiać musi ekonomicznie odczuwalną wartość. Przy określaniu jego wysokości należy mieć na względzie zarówno jego kompensacyjny charakter, jak i aktualne stosunki majątkowe społeczeństwa. Określając wysokość „odpowiedniej sumy” tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę - Sąd z jednej strony nie może abstrahować od stopy życiowej danego społeczeństwa i zasądzona kwota powinna przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, przy uwzględnieniu skali i zakresu następstw uszkodzenia ciała i sytuacji życiowej poszkodowanego, a z drugiej musi utrzymać wysokość sumy zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa.

Jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, bezpośrednio po wypadku powód przez trzy dni przebywał w szpitalu. Po jego opuszczeniu musiał stosować leki przeciwbólowe. Nadal odczuwa dolegliwości bólowe wynikające z przewlekłego zespołu bólowego kręgosłupa lędźwiowego. Przez pewien okres czasu, z uwagi na te dolegliwości, korzystał z pomocy

krewnych przy wstawaniu, siadaniu, itp. Młody wiek powoda sprawia, że szczególnie dotkliwie odczuwał on skutki wypadku. Oprócz wszelkich następstw związanych z cierpieniem fizycznym, fakt pozostania trwałej blizny dodatkowo negatywnie wpływa na jego stan psychiczny. Podnieść należy, że zadośćuczynienie zasądzone w niniejszej sprawie nie jest pierwszym wynikającym ze zdarzenia zaistniałego w dniu 3 lipca 2011 r. We wszystkich przypadkach związanych z oceną następstw tego wypadku, Sąd Rejonowy posługiwał się tymi samymi kryteriami, a różnice wynikały jedynie z charakteru obrażeń, wysokości trwałego uszczerbku oraz ewentualnego przyczynienia się do powstania szkody.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490), Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

(...)